

reminiscence, přináší stále nové myšlenkové podněty. Druhá věta *Poco andante* se zakládá na střídání dvou kontrastních ploch: táhlých smyčcových harmonií a sólového hoboje s vířivým doprovodem klavíru. V jejím hudebním jazyce lze zřetelně slyšet dozvuky dříve vzniklých *Fresek*. Závěrečné *Poco allegro* má v hrubém obrysu podobu dvojího zaznění téhož tematického celku s úpravou při repríze. Mezi obě části jsou vloženy dvě kadence (v praxi se často hraje jen jedna), jímž předchází gradace. Celek uzavírá svižná koda.

Vídeňský houslista, skladatel a kapelník **Carl Ditters von Dittersdorf** (1739–1799) spojil značnou část svého života především s dvorem vratislavského biskupa Philipa Gottharda von Schaffgotsch na Jánském Vrchu u Javorníka, kde pro svého zaměstnavatele vybudoval zámeckou kapelu těžící z Dittersových vídeňských kontaktů. V hlavním městě si totiž ještě v mládí stihl vybudovat reputaci zdatného houslisty i komponisty instrumentální hudby. Později se intenzivně věnoval též skládání italských oper.

Průzračná forma **Smyčcového kvartetu č. 1 D dur** Kr. 191 se vyznačuje výraznou preferencí trojdílné formy s návratem, objevující se kromě nejhruššího členění všech vět mnohokrát i v jejich jednotlivých částech. Forma smyčcového kvartetu ještě není ustálena ve své později obvyklé čtyřvěté podobě s úvodní allegrovou větou následovanou druhou pomalou lyrickou. V *Moderatu* se však zřetelně vyjevuje sonátová forma se dvěma tóninově a charakterově odlišenými tématy, pečlivě oddělenými cézurovou, která jsou před svým opětovným zazněním rozpracována. I zařazení *Menuetta* s kontrastním triem (pod méně obvyklým názvem *Alternativo*) odpovídá budoucí třetí, taneční větě. Finále pak staví na protikladech dur a moll v trojdílné formě, podobným způsobem jako věta předcházející.

Daniel Šniežek

Kateřina Kurandová hraje na violu od roku 2021, kdy se stala studentkou Konzervatoře Brno. Nyní je v pátém ročníku ve třídě Emila Machaina. V Liberci, kde absolvovala ZUŠ v oboru Hra na housle u Petra Matějky, pravidelně sólově vystupovala v doprovodu místního komorního orchestru a dvakrát se účastnila projektu AZUŠ s Českou filharmonií. Od roku 2021 je violistkou uskupení *Teneramente Quartet*, které vede Štěpán Graffe. Toto kvarteto získalo řadu ocenění, např. zlaté pásmo na soutěži Antonín Dvořák mladý 2022 a 1. místo na soutěži Karla Ditterse z Dittersdorfu 2025, kde se stalo laureátem i absolutním vítězem soutěže. Kateřina je mimo jiné absolventkou Pedagogické fakulty MUNI a věnuje se práci v primární prevenci rizikového a závislostního chování na základních a středních školách.

Kateřina Šandová začala studovat hru na tubu ve svých jedenácti letech u Ondřeje Lisého na Základní umělecké škole Karla Malicha v Holicích, kde získala ocenění Mladý talent Pardubického kraje. V současnosti je studentkou 5. ročníku Konzervatoře Pavla Josefa Vejvanovského v Kroměříži, kde studuje pod vedením Rudolfa Berana. Během

svých studií získala řadu ocenění. Je mezinárodní interpretační soutěží Žestě Brno obdržela v roce 2024 první cenu. Na soutěži Pardubické dechy získala v roce 2022 první cenu, v roce 2024 první cenu a titul absolutního vítěze. V roce 2024 se rovněž zúčastnila mezinárodní interpretační soutěže Pro Bohemia, kde získala první cenu a titul laureáta. Kromě Orchestrální akademie sbírá zkušenosti také s dalšími profesionálními orchestry, například NaB, Moravia Brass Band a Filharmonie Hradec Králové.

Bára Sedlářová studuje 6. ročník hry na klarinet na Konzervatoři Brno u Lukáše Daňhela a Víta Spilky. Mezi její největší úspěchy patří dvě 1. ceny ze soutěže Pardubické dechy (2023, 2025). Radost jí dělá zejména komorní hra – působí například v Barokním souboru Konzervatoře Brno nebo v Triu HANNBA pod vedením Lubomíra Bartoně. Spolupracuje také s orchestry jako BCO nebo Májovák Karviná. Kromě klarinetu se věnuje také saxofonu, který využívá hlavně v populární hudbě – v jazzovém uskupení Big BLAST! Band nebo hiphopové formaci Hipnautica.

Hobojistka **Anna Fričová** studuje šestým rokem na brněnské konzervatoři pod vedením Martiny Vávrové a Anikó Kovarikné Hegedüs. Hoboji se věnuje od dětství, hrát začala v 7 letech u paní učitelky Dany Zouharové. V rodné Chrudimi nejednou sólově vystoupila s orchestrem Chrudimská komorní filharmonie. Získala řadu ocenění na soutěžích (1. místo na soutěži Pardubické dechy 2021 a 2023, čestné uznání na soutěži Pro Bohemia 2023). Ve školním roce 2024/25 zvítězila na konkurzu do Orchestrální akademie Filharmonie Brno a na konkurzu Filharmonie Bohuslava Martinů ve Zlíně. Své vzdělání si doplňuje na každoročních kurzech významného českého hoboisty Viléma Veverky. Věnuje se také sólově a komorní hře (koncertní cyklus AHUV, brněnský cyklus Mladá krev, Kroměřížský festival Forfest).

Členy Orchestrální akademie Filharmonie Brno doprovází na dnešním koncertě hosté, kterými jsou studentky Konzervatoře Brno **Terezie Graffová**, **Klára Graffová** a **Linda Ziklová**, pedagožka Konzervatoře P. J. Vejvanovského Kroměříž **Lenka Polášková**, pedagožka Konzervatoře Brno **Jarmila Šranková** a docent Katedry dechových nástrojů JAMU **Radim Pančocha**.

Filharmonie Brno, příspěvková organizace

Komenského náměstí 534/8, 602 00 Brno, ☎ +420 539 092 801
www.filharmonie-brno.cz, www.salprobrno.cz

B | R | N | O | jihomoravský kraj

Statutární město Brno finančně podporuje Filharmonii Brno. Vybrané koncerty se konají za finanční podpory Jihomoravského kraje a Ministerstva kultury ČR.

70.
koncertní
sezona
2025
2026

Mladá krev aneb
Hudba zblízka I
Komorní koncert členů
Orchestrální akademie
Filharmonie Brno
a hostů

1. abonentní koncert

Besední dům

19|11|2025

Filharmonie
Brno Philharmonic

JOSEF SUK

Meditace na staročeský chorál „Svatý Václave“

op. 35a | 7'

Terezie Graffová (j. h.) housle

Klára Graffová (j. h.) housle

Kateřina Kurandová viola

Linda Ziklová (j. h.) violoncello

RALPH VAUGHAN WILLIAMS

Koncert f moll pro tubu a orchestr (klavír) | 12'

1. Preludium. Allegro moderato
2. Romance. Andante sostenuto
3. Finále – Rondo alla tedesca. Allegro

Kateřina Šandová tuba

Lenka Polášková (j. h.) klavír

HENRI TOMASI

Koncert pro klarinet a orchestr (klavír) | 20'

1. Allegro giocoso
2. Nocturne. Tempo di scherzo
3. Scherzo – Final

Bára Sedlářová klarinet

Jarmila Šranková (j. h.) klavír

---

přestávka 20'

BOHUSLAV MARTINŮ

Koncert pro hoboj a malý orchestr (klavír) H 353 | 17'

1. Moderato
2. Poco andante
3. Poco allegro

Anna Fričová hoboj

Radim Pančocha (j. h.) klavír

CARL DITTERS von DITTERSDORF

Smyčcový kvartet č. 1 D dur Kr. 191 | 13'

1. Moderato
2. Menuetto. Moderato – Alternativo
3. Finale. Allegro – Minore – Maggiore

Terezie Graffová (j. h.) housle

Klára Graffová (j. h.) housle

Kateřina Kurandová viola

Linda Ziklová (j. h.) violoncello

Od 29. července 1914 se veřejným prostorem českých zemí šířil dnes již známý císařský manifest *Mým národům*. S příchodem války se proměnil i vztah vládnoucí moci k občanům monarchie a mezi prostředky válečné mašinérie se kromě snahy o kontrolu veřejného mínění objevil požadavek na prokazování loajality. Pražský policejní lékař Ferdinand Pečinka tehdy upozornil svého přítele, skladatele a druhého houslistu Českého kvarteta **Josefa Suka** (1874–1935), na chystanou povinnost zahajovat veřejná představení rakouskou hymnou. Navrhl mu, aby vytvořil protiváhu – skladbu, která by mohla Čechům znít jako skrytá hymna. Jako předlohu doporučil starou duchovní píseň *Svatý Václave*, jejíž dějinný význam by mohl uniknout námitkám cenzury. Suk nápad přijal a na nejrozšířenější variantu nápisu složil jednovětou skladbu pro smyčcové kvarteto s názvem **Meditace na staročeský chorál „Svatý Václave“**, premiérovanou v předvečer svátku sv. Václava téhož roku (nikoli 4. září, jak se často uvádí) v podání Českého kvarteta.

Nápis písně se skládá ze čtyř motivů, které Suk ve své kompozici zachoval v původním pořadí, i když v ní působí víceméně samostatně a jsou často vrstveny. Stejně jako svatováclavský chorál začíná skladba sedmitónovým obloukem ve viole. Jeho myšlenkové pásmo brzy utichá, aby byl, opět violou, přednesen druhý motiv – krok dolů, kvartový skok a následný pětitónový pokles – znovu s vlastním pásmem. Do něj vstupuje třetí motiv, podkládající v chorálu slova „nedej zahynouti nám ni budoucím“. Závěrečný motiv, opět uvedený violou po všeobecném utichnutí, je brzy překryt třetím motivem ve vysoké poloze. Posléze všechny motivy zazní těsně za sebou, až vše sklouzne do nízké polohy, z níž vyjde jejich delší rozpracování. Návraty prvního motivu nakonec vyústí do závěrečné sekce, která opět prochází postupně všemi čtyřmi myšlenkami.

Ačkoliv pro tubu vznikaly sólové skladby již dříve, teprve **Koncert f moll pro tubu a orchestr Ralpa Vaughana Williamse** (1872–1958) ji v této roli zpouzarizoval a inspiroval další podobné počiny – patrně díky autorovu renomé a okolnostem premiéry. Kompozice vznikla na objednávku Londýnského symfonického orchestru k 50. výročí jeho založení. Volba neobvyklého sólového nástroje nepřišla bez jistého předjímání. Jen o pár let dříve napsal Williams *Romanci pro foukací harmoniku a orchestr* a v orchestrálních kompozicích osamostatňoval part tuby, tradičně podpůrného nástroje ukotvujícího harmonie. V této době se však zdála představa závažnějšího díla pro sólovou tubu stále neobvyklá a nástroj býval dáván do souvislosti spíše s komičnem. Přes některé váhavé reakce měl ale koncert po premiéře 13. června 1954 s Philipem Catelinetem na tubu a dirigentem Johnem Barbirollim převážně příznivý ohlas.

Skladba má třívěté schéma rychle-pomal-rychle a orchestr se v ní živě zapojuje do tematické výměny s tubou v poměrně rovnocenné souhře. První věta, *Preludium*, s orientální modalitou představuje tři tematická pásma, kontrastující především rytmicky, která po modulaci prochází zkrácenou variací (třetí je pouze naznačeno) a vrcholí tematickou kadencí. Následující *Romance* exponuje tubu v lyrické poloze v rámci trojdílné monotematické formy s návratem, jejíž prostřední díl rozvíjí myšlenky prvního, navracejícího se na konci svou druhou půlkou. Název

finálního *Rondo alla tedesca* (Rondo v německém stylu) odkazuje na zažité označení národního rázu hudby, často v souvislosti s německými tanci. Zde nejspíše může poukazovat na valčíkový rytmus věty. Téma je zde prokládáno kontrastními couplety a větu opět uzavírá kadence rozvíjející téma.

Henri Tomasi (1901–1971) byl francouzský skladatel, dirigent a představitel směru spojujícího impresionistické podněty s novou hudební expresivitou 20. století. Ve své tvorbě ale čerpal též z provensálského folklóru a později zpracovával humanistická a duchovní témata, zejména v reakci na druhou světovou válku. **Koncert pro klarinet a orchestr** (1954) staví na tradičním schématu rychle-pomal-rychle a rozdělení rolí složek: virtuózní klarinetový part si zakládá na souvislých pásmech rychlých tónů a orchestr zastává převážně doprovodnou funkci. Častým principem výstavby je opakování, ať už v doprovodných figuracích, nebo hojných sekvenčních postupech, pojících repetici materiálu s jeho transpozicí.

Allegro uvádí dvě témata: první, hlavní téma představuje nositele určení *giocoso* (hravě) a vykazuje mírně barokizující tendence, zatímco druhé přináší lyriku romantického stříhu. V provedení se chvíli rozmanitými způsoby spojují, než nastoupí rozsáhlá kadence ústící do kondenzované reprízy témat. Koda poté jen stupňuje výraz.

Introdukce *Nokturna* uvádí své téma v sousedství zdánlivě nesouvisější hlavy tématu první věty. Ve skutečnosti však mnohé z *Nokturna* nachází své východisko právě v ní, což naznačují též občasná názvuky. V doprovodu tvrdošijně se opakující figury zazní dvě lyrická témata. Ta se vedle sebe v prostředním díle řadí v epizodické formě, aby se pak navrátilo první téma v téměř doslovném znění.

V závěrečné větě vystupují nejzřetelněji rysy ronda. Hlavní téma se opakovaně vynořuje, zatímco je prokládáno kontrastní myšlenkou. Z juxtaopozice rychlých běhů a zpěvné lyriky těžší ostatně podobně jako úvodní *Allegro*. Též zde se ve středu formy obě témata dočkají provedení.

Bohuslav Martinů (1890–1959) často komponoval svá díla na podněty druhých – interpretů, známých či přátel. Nebylo tomu jinak ani v případě **Koncertu pro hoboj a malý orchestr** H 353. Hobojista Jiří Tancibudek skladatele už dříve žádal, aby mu napsal skladbu k interpretaci, ten ho však tehdy pro přílišnou zaneprázdněnost odmítl. K nápadu se vrátil až v dubnu roku 1955 během pobytu v Nice, kdy se Tancibudkovi znovu ozval.

Po dokončení programově impresionistických *Fresek Piera della Francesca* H 352 dne 13. dubna si chtěl Martinů od komponování odpočinout, nebylo by však překvapivé, kdyby nakonec s prací na novém díle začal hned následující den – jak to ostatně mívá ve zvyku. Jisté je, že 12. května byla partitura hotova a už následujícího roku v srpnu se konala premiéra se Sydney Symphony Orchestra, kde se sólového partu ujal právě Tancibudek, čímž po své emigraci nastartoval zahraniční kariéru.

Každá ze tří vět koncertu se vyznačuje poněkud odlišnou výstavbou. První věta *Moderato* je fantasijního rázu a, přes občasná prchavě